Euroopa Ombudsman

See lehekülg on tõlgitud masintõlkega [Linki]. *Masintõlkes võib olla vigu, mis võivad vähendada selgust ja õigsust; ombudsman ei vastuta mis tahes erisuste korral. Kõige usaldusväärsem ja õiguskindlam teave on algversioonis eespoolsel lingil (inglise keel). Lisateave on meie* keele- ja tõlkepoliitikas [Linki].

Otsus juhtumi 1569/2016/DR kohta, mis käsitleb Euroopa Komisjoni keeldumist anda täielik juurdepääs e-kirjale, mille ta sai IT-ettevõtjalt broneeringuinfo direktiivi ettevalmistamisel

Otsus
Juhtum 1569/2016/DR - **Alguskuupäev: {0}** 28/10/2016 - **Otsuse kuupäev: {0}** 19/12/2017 - **Asjaomased asutused** Euroopa Komisjon (Haldusomavoli ei tuvastatud) | Euroopa Komisjon (Institutsiooni poolt lahendatud) |

Kaebuse esitaja, Euroopa Parlamendi liige, väitis, et Euroopa Komisjon keeldus õigusvastaselt andmast talle täielikku juurdepääsu e-kirjale, mille ta oli saanud IT-ettevõtjalt broneeringuinfo direktiivi ettevalmistamisel. Anti ainult osaline juurdepääs. Kaebuse esitaja väitis ka, et komisjon ei andnud talle võimalust nõuda e-kirjale täielikust juurdepääsust keeldumise otsuse läbivaatamist, sest selle asjakohasus selgus alles läbivaatamisetapis, mitte tema algse nõude ajal.

Ombudsman küsis komisjonilt, kas komisjon soovib muuta keeldumist avalikustada kogu kustutatud lause. Komisjon nõustus lõpuks avalikustama rohkem, kuid mitte kõik lause kustutatud osad. Ombusman otsustas, et komisjon on võtnud nõuetekohaseid meetmeid, et lahendada see kaebuse aspekt.

Teise küsimuse suhtes leidis ombudsman, et komisjoni tegevuses puudus haldusomavoli.

Kaebuse taust

1. Kaebuse esitaja, kes on Euroopa Parlamendi liige, soovis teavet kontaktide kohta, mis Euroopa Komisjonil oli eraõiguslike IT-ettevõtjatega ELi broneeringuinfo direktiivi ettepaneku koostamisel [1] . Selleks taotles ta vastavalt ELi dokumentidele juurdepääsu käsitlevale määrusele (määrus 1049/2001) [2] *„ kõiki komisjoni dokumente, mis vastavad volinike ja komisjoni ametnike kohtumistele ja lobikontaktidele (...) ettevõtjatega, kes on spetsialiseerunud*

broneeringuinfo ja/või reisijaid käsitleva täiustatud teabe süsteemide loomisele ja säilitamisele ajavahemikul 2010 kuni praeguseni ".

2. Pärast isikuandmete kustutamist [3] andis komisjon osalise juurdepääsu kolmele kirjale komisjoni ja ühe ettevõtte vahel ning kahele aruandele komisjoni rände ja siseasjade direktoraadi (DG HOME) korraldatud kohtumiste kohta tööstuse sidusrühmadega.

3. Kaebuse esitaja taotles komisjoni otsuse läbivaatamist [4] ja juhtis tähelepanu sellele, et komisjon ei ole tuvastanud e-kirju, mis kuuluksid taotluse kohaldamisalasse.

4. Pärast uuendatud sihipäraseid e-kirjade otsinguid tegi komisjon kindlaks veel 19 dokumenti, mis kuuluvad kaebuse esitaja taotluse kohaldamisalasse, nimelt rände ja siseasjade peadirektoraadi ning mitme äriühingu vahel vahetatud e-kirjad. Pärast mõnede e-kirjade [5] autoritega konsulteerimist ja pärast omapoolset uurimist andis komisjon hiljuti tuvastatud dokumentidele laialdase osalise juurdepääsu, tingimusel et isikuandmed ja tundlikud äriandmed on kustutatud.

5. Ühe konkreetse, 9. veebruari 2015. aasta e-kirja puhul, mille IT-ettevõtja saatis rände ja siseasjade peadirektoraadi töötajale, kustutas komisjon osa sisust. Kustutatud lause vabanenud e-kirjas on järgmine: *Me allkirjastasime hiljuti kokkuleppe [redacted] pakkumiseks* . Komisjon väitis, et kustutamine oli õigustatud määruses 1049/2001 [6] sätestatud ärihuvide kaitse erandi alusel.

6. Komisjon selgitas, et „ *väljajäetud osad viitavad selle äriühingu klientidele" „ja tema kontaktidele* ". Ta leidis, et „ *sel teabel on tõepoolest kaubanduslik väärtus, eelkõige konkurentsiolukorras, kus mitu ettevõtjat konkureerivad lepingu nimel* ", ning et selle avalikustamine kahjustaks äriühingu *„ärihuve seoses oma klientidega ja tema äristrateegiat, mis on olulised tema äritegevuses* ".

7. Komisjon teatas, et ta uuris, kas avalikustamise vastu on olemas avalik huvi, mis võiks olla erandiga kaitstud ärihuvidest tähtsam ja õigustada täieliku e-kirja avaldamist. Komisjon märkis, et kaebuse esitaja ei olnud oma läbivaatamistaotluses sellist avalikku huvi kindlaks teinud ega suutnud ka sellist avalikku huvi kindlaks teha. Seega järeldas komisjon, et „ *käesoleval juhul teenib avalikku huvi paremini, hoides dokumentide osad [...] avalikustamata kooskõlas huvidega, mis on kaitstud määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 2 esimese taandega"* .

8. 24. oktoobril 2016 pöördus kaebuse esitaja ombudsmani poole.

Uurimine

9. Ombudsman algatas uurimise järgmistes küsimustes:

i) Komisjon keeldus ekslikult võimaldamast üldsusele täielikku juurdepääsu e-kirjale, mille ta sai IT-ettevõtjalt broneeringuinfo direktiivi käsitleva komisjoni ettepaneku ettevalmistamisel.

II) Pärast läbivaatamist käsitlevate täiendavate asjakohaste dokumentide väljaselgitamist ei andnud komisjon kaebuse esitajale võimalust taotleda kõnealusele e-kirjale täieliku juurdepääsu andmisest keeldumise otsuse täiendavat läbivaatamist.

10. Ombudsmani uurimisrühm kontrollis komisjoni toimikut ja pidas kaks järelkohtumist komisjoniga. Seejärel küsis ombudsman komisjonilt, kas ta kaalub mõne kustutatud teabe avalikustamist. Komisjon vastas sellele taotlusele ja seejärel saatis kaebuse esitaja oma märkused komisjoni vastuse kohta.

11. Komisjon keeldus esialgu kõnealusest lausest rohkem avalikustamast. Pärast asjaomase IT-ettevõtjaga uuesti konsulteerimist ja nõusoleku saamist nõustus komisjon lõpuks avalikustama osa kustutatud teabest. See puudutas äriühingu lepingupartnerit ja juba avalikustatud osades nimetatud tehingu eesmärki. Komisjon kordas, et selle lause ülejäänud avalikustamata osa, mis puudutas äriühingu äristrateegiat, ei saanud tema otsuses esitatud põhjustel avalikustada.

12. Ombudsmani otsuses võetakse arvesse poolte väiteid ja seisukohti uurimise kõigis etappides.

Komisjoni keeldumine anda üldsusele täielik juurdepääs broneeringuinfo direktiivi ettevalmistamise käigus saadud e-kirjale

13. Ombudsman tunnistab, et komisjon on pärast tema sekkumist avalikustanud rohkem osa karistusest, millele kaebuse esitaja taotles täielikku juurdepääsu. Pärast dokumendiga tutvumist võib ombudsman kinnitada, et ülejäänud avalikustamata teave on seotud äriühingu äristrateegiaga. Ta nõustub komisjoni esitatud põhjendustega, mis õigustavad tema seisukohta, et selle teabe avalikustamine kahjustaks äriühingu ärihuve.

14. Seetõttu leiab ombudsman, et komisjon on astunud asjakohaseid samme kaebuse esitaja tõstatatud esimese küsimuse lahendamiseks ning on rahul kaebuse selle aspektiga, nimelt e-kirja osalise avalikustamata jätmisega.

Võimalus taotleda dokumentidele juurdepääsu andmisest keeldumise otsuse täiendavat läbivaatamist

15. Kaebuse esitaja väitis, et kui komisjon teeb läbivaatamistaotluse alusel kindlaks uued dokumendid ja keeldub neile täielikust või osalisest juurdepääsust, peaks ta andma taotlejale võimaluse oma otsus nende dokumentide kohta uuesti läbi vaadata.

Ombudsmani hinnang

16. Määruses 1049/2001 on sätestatud kaheetapiline menetlus. Kui institutsiooni esialgne vastus dokumentidele juurdepääsu taotlusele ei too kaasa täielikku avalikustamist, on taotlejal õigus taotleda institutsioonilt oma seisukoha läbivaatamist [7] . Sellisel juhul võetud lõpliku seisukoha võib läbi vaadata Euroopa Liidu Kohus või ombudsman.

17. On võimalik, nagu käesoleval juhul, et pärast esialgse vastuse uuesti läbivaatamist tuvastas institutsioon esialgse juurdepääsutaotluse raames rohkem dokumente. Kaebuse esitaja on seisukohal, et sellistel juhtudel peaks taotlejal olema võimalus uuesti tagasi lükatud dokumendid või nende osad uuesti läbi vaadata.

18. Ombudsman märgib, et määruses 1049/2001 sellist sätet ei ole. Kuigi kaebuse esitaja seisukoht on mõistetav ja loogiline, ei kajasta see määruse selgeid sätteid. Välise läbivaatamise kättesaadavus, mida kaebuse esitaja oma lähenemisviisis ombudsmanile arvesse võttis, annab kaebuse esitajatele võimaluse vaidlustada ja kommenteerida institutsiooni keeldumist. Välise läbivaatamise protsess nõuab, et institutsioon põhjendaks oma seisukohta, mis kaudselt ajendab institutsiooni vaatama läbi oma otsuse jätta asjaomane dokument või selle mis tahes osa avaldamata.

19. Sellises olukorras ei leia ombudsman komisjoni haldusomavoli, kuna ta ei pakkunud kaebuse esitajale võimalust uuesti läbi vaadata hiljuti leitud dokumentide ärajäetud osad. Erinevatel asjaoludel võib määruse (EÜ) nr 1049/2001 alusel esitatud esialgse taotluse kohaldamisalasse kuuluvate dokumentide algse otsingu piisavuse kohta esitada kaebuse, kuid antud juhul ei ole selle aspekti uurimine põhjendatud.

Järeldused

Selle kaebuse uurimise põhjal lõpetab ombudsman selle järgmise järeldusega :

Komisjon on pärast ombudsmani sekkumist astunud asjakohaseid samme kaebuse esitaja tõstatatud esimese küsimuse lahendamiseks.

Kaebuse esitaja tõstatatud teise küsimusega seoses ei esinenud komisjoni haldusomavoli.

Sellest otsusest teavitatakse kaebuse esitajat ja komisjoni **.**

Emily O- Reilly Euroopa Ombudsman

Strasbourg, 19. detsember 2017

[1] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 27. aprilli 2016. aasta direktiiv (EL) 2016/681, mis käsitleb broneeringuinfo kasutamist terroriaktide ja raskete kuritegude ennetamiseks, avastamiseks, uurimiseks ja nende eest vastutusele võtmiseks (ELT L 119, 4.5.2016, lk 132–149).

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2001. aasta määrus (EÜ) nr 1049/2001 üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele (EÜT L 145, 31.5.2001, lk 43–48).

[3] Vastavalt määruse 1049/2001 artikli 4 lõike 1 punktile b.

[4] Esitades määruse 1049/2001 alusel „kinnitava taotluse“.

[5] Nagu on nõutud määruse 1049/2001 artikli 4 lõikes 4.

[6] Artikli 4 lõike 2 esimene taane.

[7] Määruse 1049/2001 artikli 7 lõige 2 annab taotlejale õiguse nõuda institutsiooni otsuse läbivaatamist, esitades „kinnitava taotluse“.